

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 249 • Vychází 30. září 2024

Milí čtenáři,

už jste někdy slyšeli, že by jel někdo na letní dovolenou do Dánska? Není to trochu nezvyklé? No my jsme se těšili a Dánsko nezklamalo, takže se s vámi můžu podělit i o pár – odborně řečeno – environmentálních postřehů.

Tak především kola. Že jsou Dánové národem nejen cyklistickým, ale také všemožně cyklistiku podporujícím, jsme samozřejmě věděli. Skutečnost však předčila naše očekávání. Řeky cyklistů ženoucích se kodaňskými ulicemi vypadají z pohledu obyvatele naší kotliny až neuvěřitelně. Samozřejmostí se staly (často oddělené) cyklopruhy a cyklostezky, kterými se pohodlně dostanete, kam potřebujete. Jenže zařadit se do kodaňského provozu, to už je jiná. Místní kolaři jsou zvyklí, že mají přednost před auty z vedlejší ulice, i když jedou „jen“ po cyklostezce a řítí se ulicemi obvykle opravdu velkou rychlostí. Čech uvyklý strachovat se, že do něj někdo vletí autem, i když má přednost, působí v dánském hlavním městě přinejmenším poněkud nejistě. Navíc si musí zvyknout i na cyklistické semaforey takřka na každé křižovatce.

Podobně velkoryse pojmají podporu cyklistické dopravy i další dánská města nebo venkovské oblasti. Bicykly jsme si půjčovali nejen v Kodani, ale i na ostrově Fanø, kde žádná velká města nemají. Přesto i tam je na kola infrastruktura připravená, včetně dlouhé řady cyklostanů na trajektu. Našince však překvapí drobný detail. Zatímco v místních městečkách a vesnicích lemují hlavní ulice cyklostezky či cyklopruhy a kvalitní cyklostráda vede i podél hlavního silničního tahu napříč ostrovem, do přírody téměř žádné asfaltky nevedou. Cyklisty navádí značení na docela obyčejné, byť většinou široké a dobře sjízdné polní a lesní cesty. Tedy žádné dotované vylévání asfaltu mezi stromy, jak je poslední dobou zvykem u nás.

Další překvapení nám připravila dánská městská zeleň. Teď nemyslím velkorysé pojetí modrozelené infrastruktury v městských parcích nebo zavlažovací vaky u takřka všech stromů ohrožených suchem. To člověk v Dánsku víceméně očekává. Trochu zarážející ovšem byla jistá neudržovanost veřejné zeleně. Dánové si evidentně váží jakéhokoli trsu něčeho zeleného, co jim v ulicích vyrostě, i kdyby to měl být merlík a kopřiva, a sečou pouze nezbytně nutné plochy. I já coby propagátor kvetoucích trávníků jsem byl lehce v šoku, neboť za prosazování takového přístupu bych byl u nás nejspíše veřejně ukamenován, ale adaptace na klimatickou změnu zjevně velí alespoň v létě zeleň nesekat.

Návštěvu Dánska tedy mohu čtenářům vřele doporučit. Jsem si konec konců vcelku jistý, že se už brzy od nás na dánskou riviéru pohnou davy. V dobách klimatické krize, kdy teplota moří v Řecku či Turecku stoupá nad 30 Celsiových stupňů, totiž může Severní či Baltské moře nabídnout vcelku příjemné osvěžení.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Obce vzdorují plánům na geologické průzkumy úložiště.....	str. 4-5
Investor bavorovického satelitu nelení.....	str. 9-10
Spalování odpadu přispívá k trojitě planetární krizi, tvrdí nová, komplexní studie.....	str. 10-12

Zpráva o stavu jaderného průmyslu ve světě

V polovině roku 2024 (k 1. červenci) bylo celkem v provozu 408 jaderných reaktorů ve 32 zemích. To je o jeden více než před rokem a o 30 méně než v roce 2002, kdy počet provozovaných reaktorů ve světě dosáhl historického maxima. Instalovaný výkon reaktorů v provozu dosáhl ke stejnému datu hodnoty 367,3 GW, což znamená překročení dosavadního historického maxima o 0,2 GW. Podíl jaderných elektráren na globální hrubé výrobě elektřiny mírně klesl na 9,15 %, především v důsledku stabilního růstu obnovitelných zdrojů (solární a větrné elektrárny v roce 2023 pokryly 13,8 % globální hrubé výroby elektřiny).

Nově spuštěné, odstavené a rozestavěné bloky

Během roku 2023 bylo spuštěno pět nových reaktorů (po jednom v Bělorusku, Číně, Jižní Koreji, USA a na Slovensku), další čtyři pak v prvním pololetí roku 2024 (po jednom v Číně, Indii, USA a Spojených arabských emirátech). V roce 2023 naopak definitivně ukončilo provoz pět reaktorů (tři v Německu, po jednom na Tchaj-wanu a v Belgii), v první polovině roku 2024 pak jeden reaktor v Rusku. Za uplynulé dvě dekády (v období 2004 až 2023) bylo spuštěno 102 reaktorů (z toho 49 v Číně) a uzavřeno 104 bloků.

V roce 2023 byla zahájena výstavba šesti nových reaktorů, z toho pěti v Číně a jednoho stavěného ruskou společností Rosatom v Egyptě. Další čtyři reaktory byly rozestavěny v prvním pololetí roku 2024 (dva v Číně, po jednom v Rusku a v Egyptě). Za všemi projekty, u nichž byla výstavba zahájena mezi začátkem roku 2020 a 1. červencem 2024, stojí čínská nebo ruská státní společnost.

Celkem je ve výstavbě 59 jaderných reaktorů, o jeden více než před rokem, ale o 10 méně než v roce 2013. Historické maximum bylo zaznamenáno v roce 1979 s 234 reaktory.

Významná část rozestavěných reaktorů, celkem 27 bloků, se k 1. červenci 2024 nacházela v Číně. Čínské firmy se ovšem soustředí na domácí trh, v zahraničí aktuálně žádný blok nestaví. Dodávkám reaktorů mimo území domovské země dominuje ruský Rosatom, který jich staví 26, z toho jen šest v Rusku. Aktuálně nelze odhadnout, do jaké míry budou zahraniční projekty ovlivněny sankcemi uvalenými na Rusko po invazi na Ukrajinu. Kromě Rosatomu staví aktuálně v zahraničí již pouze francouzská společnost EDF (britský projekt Hinkley Point).

Základní trendy

V roce 2023 vyrobily jaderné elektrárny 2 602 terawatthodin elektřiny, což znamená nárůst o 2,2 % oproti roku 2022. Produkce ovšem zůstala pod úrovní let 2019 a 2021. Čína ve čtvrtém roce po sobě vykazala vyšší výrobu jaderných elektráren než Francie a zařadila se na druhé místo za Spojené státy. Tři státy s největší výrobou elektřiny z jaderných elektráren (USA, Čína a Francie) pokryly 58 % globální produkce z jádra v roce 2023.

Speciální situace přetrvává

v Japonsku, kde bylo po havárii v jaderné elektrárně Fukušima odstaveno 33 funkčních reaktorů. Do poloviny roku 2023 jich bylo opětovně spuštěno dvanáct, během roku 2023 pokryly 5,6 % produkce elektřiny v Japonsku.

Co dále najdete ve World Nuclear Industry Status Report 2024

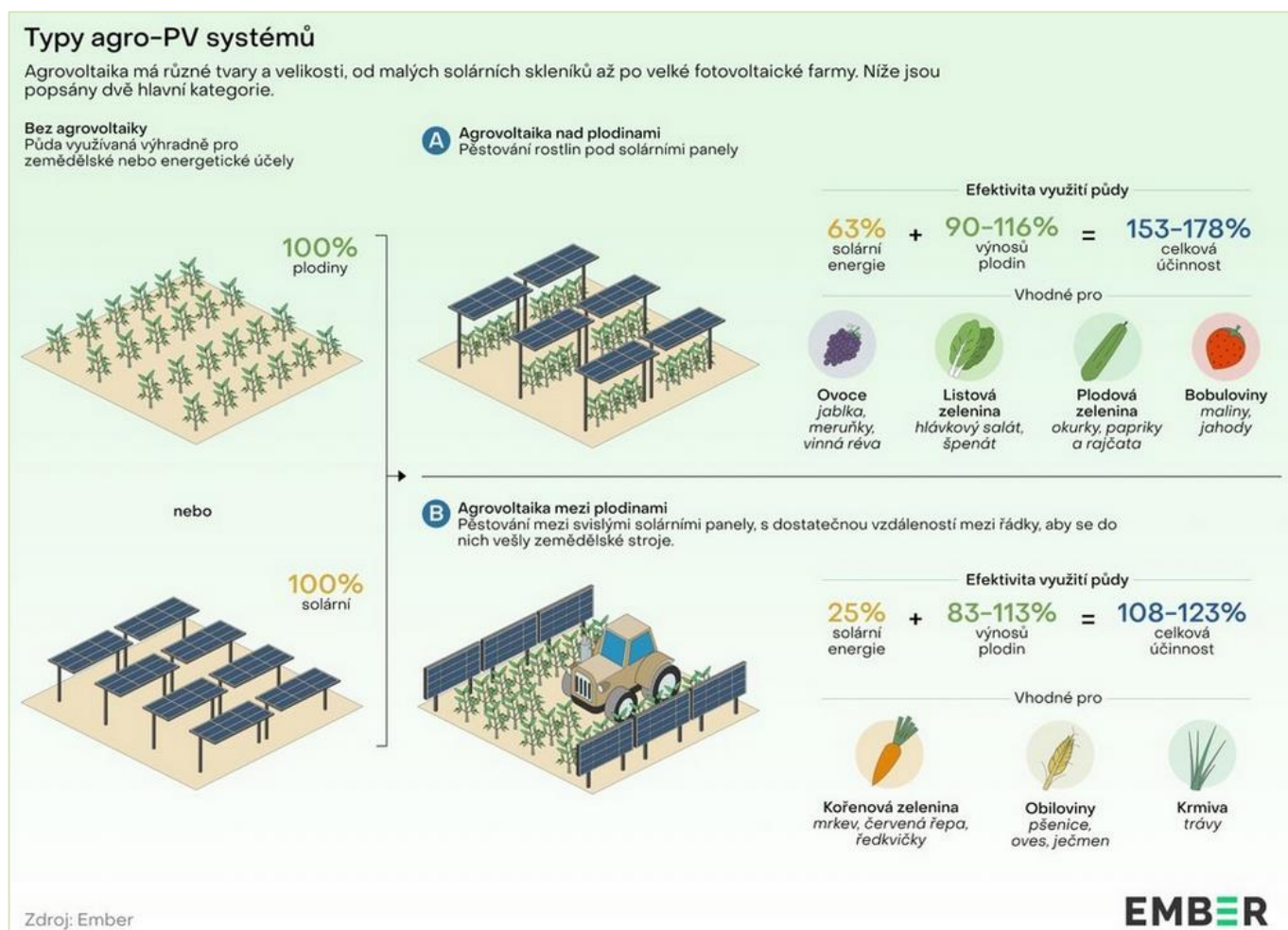
Vedle tradičních kapitol o stavu jaderné energetiky v jednotlivých zemích, o postupu prací po havárii ve Fukušimě nebo o vývoji v oblasti likvidace reaktorů po ukončení životnosti, byla tentokrát zvláštní pozornost věnována kapitole o roli Ruska v dodavatelských řetězcích globálního jaderného průmyslu.

Karel Polanecký pro Temelin.cz

Kombinací solárních panelů a pěstování plodin lze podle nového výzkumu zvýšit výnosy a zisky zemědělců

Podle [nové analýzy energetického think-tanku Ember](#) by zemědělci ve střední Evropě mohli kombinací pěstování plodin se solárními panely (agrovoltaika) zvýšit výnosy ovoce až o 16 % a vydělat 1 268 eur na hektar pšenice.

Agrovoltaika umožňuje zemědělcům získat další zdroj příjmů z prodeje elektřiny a zároveň zachovat půdu pro zemědělské účely. Zlepšuje také zadržování vody v případě sucha a chrání plodiny před extrémními výkyvy počasí. Rostlinám, které dávají přednost stínu, může přinést významné výhody. Analýza ukazuje, že agrovoltaika nad malinami zvyšuje výnosy až o 16 % a zároveň vyrábí 63 % elektřiny, kterou by poskytla tradiční solární farma. Stačilo by přitom využít jen 9 % potenciálu agrovoltaiky a i tak by

pokryla energetickou spotřebu zemědělství.

„Jsme svědky stále častějších such a extrémních výkyvů počasí a agrovoltaika může pomoci ochránit plodiny. Instalace solárních panelů v kombinaci se zemědělskou výrobou může také stabilizovat příjmy zemědělců, kteří se starají o potravinovou bezpečnost Evropy,“ uvedl jeden z autorů analýzy, Dr. Paweł Czyżak.

Plodiny, jako je pšenice a oves, jsou na zastínění citlivější, ale vertikální solární panely díky velkým vzdálenostem mezi řádky udržují ztráty na úrodě pod 20 % a zároveň umožňují využití zemědělských strojů.

Analýza společnosti Ember ukazuje, že prodej elektřiny ze solárních panelů více než kompenzuje případné ztráty na úrodě. Případová studie z Polska ukazuje, že při kombinaci solárních panelů s pšenicí mohou být příjmy z hektaru dvanáctkrát vyšší než při pěstování samotné pšenice. To znamená potenciální roční zisk 1 268 eur/ha z kombinovaného prodeje elektřiny a pšenice. Pro zemědělce může tato kombinace představovat stabilnější obchodní model, protože samotná produkce pšenice (bez agrovoltaiky) může být ztrátová.

Střední Evropa má pro agrovoltaiku obrovský potenciál

Analýza zdůrazňuje, že agrovoltaika by mohla ve střední Evropě představovat velkou příležitost. Na Českou republiku, Maďarsko, Polsko a Slovensko připadá pětina (19 %) orné půdy EU. Analýza společnosti Ember odhaduje, že v těchto zemích by mohlo být instalováno 180 GW agrovoltaiky, zatímco v současnosti je celková solární kapacita 25 GW.

Výroba elektřiny z agrovoltaiky by v České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku mohla dosáhnout 191 TWh ročně. To je desetkrát více než roční spotřeba elektřiny pro zemědělství a potravinářství v regionu (17 TWh), takže zemědělci by mohli přebytečnou elektřinu prodávat i do národních sítí.

Regulace na podporu agrovoltaiky stále chybí

V Evropě již bylo realizováno více než [200 agrovoltaických projektů](#). Většina z nich se nachází v Německu, Francii, Itálii a Nizozemsku, kde předpisy umožňují sdílení půdy pro zemědělské účely a výrobu elektřiny bez ztráty dotací. Podle nedávného průzkumu je nyní více než [70 % zemědělců v Německu](#) připraveno zavést agrovoltaiku, aby stabilizovali své finanční podmínky a zajistili si úrodu.

Na rozdíl od těchto zemí nejsou ve střední Evropě plně zavedeny směrnice a předpisy podporující rozvoj agrovoltaiky. Zemědělská půda zapojená do výroby solární energie je vyloučena z dotací a není již využívána pro výrobu potravin. Nedávné zavedení předpisů o agrovoltaice v [České republice](#) vyvolalo debatu na toto téma. Maďarsko, Polsko a Slovensko však stále nemají žádné předpisy týkající se agrovoltaiky.

„Agrovoltaika přináší zemědělcům výhody energetické transformace, ale je naléhavě zapotřebí regulace, která by zemědělcům pomohla experimentovat s novými obchodními modely,“ řekl Dr. Paweł Czyżak.

Tisková zpráva EMBER

Obce vzdorují plánům na geologické průzkumy pro úložiště

Již jeden a půl roku vzdorují obce, které se ocitly v hledáčku státu jako potenciální lokality pro vybudování konečného hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů, tomuto ohrožení. Správa úložišť po tuto dobu usiluje o stanovení průzkumných území pro geologické práce ve čtyřech lokalitách - Březový potok v Pošumaví, Janoch u Temelína na Českobudějovicku, Hrádek na Jihlavsku pod Čeřínkem a Horka na Třebíčsku. I pokud Ministerstvo životního prostředí povolení vydá, obce budou zvažovat své odvolání a případně se bránit i soudní cestou.

Teprve na stanoveném průzkumném území by SÚRAO mohlo provádět naplánované geologické průzkumy, mezi něž mají patřit i hluboké geologické vrty. Dnes se musí spokojit s pracemi jako je biologický screening nebo hydrologické mapování, které Správou najaté firmy mohou provádět v režimu geologického výzkumu. I tak na některých místech naráží na nesouhlasy majitelů pozemků, aby právě v jejich vrtech podobná měření probíhala, pokud výsledkem má být právě hlubinné úložiště.

Obranný postoj samospráv podporovaný spolky místních občanů posilují nesplněné sliby politiků o narovnání práv dotčených obcí při rozhodování o úložišti, rizika spojená s nesmyslným urychlením programu hledání úložiště a také zapomenuté prohlášení vlády, že bude posuzovat i jiná řešení, než je rychlé zavezení problémových odpadů pod zem.

Řady členů Platformy proti hlubinnému úložišti aktuálně rozšířila obec Temelín z lokality Janoch. Platforma tak nyní sdružuje 57 členů, z toho je 39 obcí a měst a 18 spolků.

Michael Forman, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti a starosta města Horažďovice řekl: „Z toho, jak dlouho MŽP řeší povolení průzkumných území je vidět, jak je situace s přípravou a vybudováním úložiště komplikovaná a není možno ji nějakým způsobem urychlit, podcenit či dokonce ošidit. Při současném postupu MPO a SÚRAO při výběru však v obcích převládají velké nejistoty a pochybnosti o jeho správnosti, o čemž například svědčí i vstup obce Temelín do Platformy. Obec je přitom s jadernou energetikou úzce spjata již čtyři desítky let.“

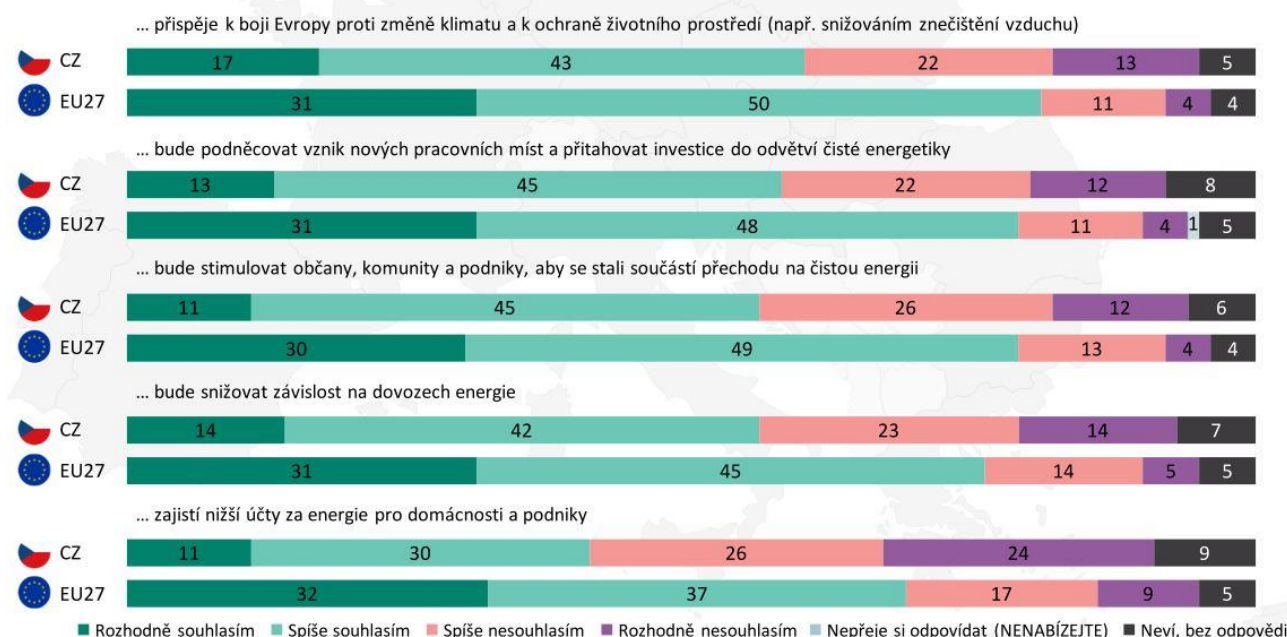
Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

GRAF MĚSÍCE

Češi a Evropané k cíli klimatické neutrality do r. 2050

2 Dosažení cíle klimatické neutrality EU

QC3. Cílem EU je klimatická neutralita do roku 2050. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky? Realizace cílové klimatické neutrality... (%)

Zdroj: Eurobarometr 555, Evropská komise

Pytláka hajným a zloděja tajným

*„Dejtě se všeci přejet rychlíkem,
kozla zahradníkem stě zrobili
a pytláka hajným a zloděja tajným,
to stě se pěkně vybarvili!“*

Nadpis tohoto článku jsem si bez dovolení vypůjčil z písničky Blažek od Pavla Dobeše, neboť podle mého názoru přesně vystihuje situaci na slovenském ministerstvu životního prostředí, toho času opět v držení Slovenské národní strany, a v podstatě i ve slovenské společnosti po posledních volbách. Přestože ministr životní prostředí Tomáš Taraba je ve svém snažení obzvláště horlivý, nejedná se o čistě resortní specifikum a nová slovenská vláda se činí i v jiných záležitostech.

Prakticky od počátku úřadování se pan ministr chová, jako by mu byl resort udělen v léno. Takže roztočil kolotoč výpovědí, který smetl už nejméně padesát lidí, vesměs na odborných pozicích. Padáka dostalo mimo jiné šest ředitelů národních parků, třináct ředitelů CHKO, ředitelé Štátnej ochrany prírody, Slovenského hydrometeorologického ústavu, ZOO Bojnice, Vodohospodárskeho podniku nebo Enviroföndu. Nepochybuji o tom, že nově dosazení „odborníci“ budou podle podobného klíče obsazovat další funkce.

Třeba do čela Tatranského národního parku jmenoval ministr soudem usvědčeného pytláka Petera Olexu, který údajně prošel neveřejným výběrovým řízením. Takže pytláka dokonce ředitelem národního parku... V lednu sice ředitel rezignoval poté, co jeho pytlácká historie vyšla najevo, národnímu parku ale překvapivě šéfuje dodnes. Na ministerstvu samotném se začaly houfovat podivné existence, např. státní tajemník Štefan Kuffa, který s odkazem na svoje pseudokřesťanské přesvědčení cenzuruje muzejní expozice o pravěku a přerušuje divadelní představení. Nejen proto jsme jako Calla podpořili prohlášení českých nevládních organizací iniciované Společností pro trvale udržitelný život. Jeho plné znění přinášíme níže.

Před nedávnými časy jsme v České republice lamentovali nad poměry, které zaváděli na českém ministerstvu životního prostředí Tomáš Chalupa nebo Pavel Drobil. Ukazuje se, že proti Tomáši Tarabovi to byl slabý odvar. Takže až budete mít tendenci žehrat na poměry v české ochraně přírody, vzpomeňte si na Slovensko a bude vám hned o něco lépe.

Jiří Řehounek

Příroda i její ochránci na Slovensku také potřebují pomocnou ruku

V těchto dnech vydala početná skupina osobností z českého uměleckého, společenského a podnikatelského prostředí výzvu s názvem Je čas podat pomocnou ruku. Šlo v ní o vyjádření znepokojení nad tím, jak se slovenská vláda – reprezentovaná v tomto případě především vedením Ministerstva kultury SR – chová ke kultuře a jejím představitelům. K této výzvě se plně připojujeme. Rádi bychom však také

upozornili, že nejen kultura, ale i příroda, krajina a životní prostředí na celém Slovensku jsou akutně ohroženy. Svědčí o tom veřejně dostupné zdroje z medií, sociálních sítí i osobní svědectví.

K sepsání této výzvy nás vedla kromě toho, že příroda a životní prostředí neznají hranice a v případě slovenské přírody jde často o území a druhy evropského významu, také skutečnost, že jsme žili ve společném státě více než 70 let a mnoho českých ochránců a ochráněk (ale i přírodovědců, památkářů, umělců a dalších) se na Slovensku a pro Slovensko také dlouhodobě angažovalo. Jmenujme alespoň několik jmen: Josef Vavroušek, Karel Plicka, Libuška a Jiří Paclovi, Josef Vydra, Jan Hála, Jan Kára, Jan Sladký nebo Karel Domin.

Od parlamentních voleb v září 2023 jsme na Slovensku svědky dramatického obratu k horšímu v oblasti ochrany přírody, krajiny a životního prostředí, a to zejména poté, co se do čela ministerstva životního prostředí a parlamentního výboru životního prostředí dostali nominanti Slovenské národní strany, reprezentující mimo jiné extremismus, netoleranci, nenávisť,

euroskepticismus a dezinfoscénu.

Ihned po nástupu k moci začaly masivní a arogantně prováděné čistky prakticky ve všech strukturách v působnosti ministerstva: od trestuhodné výměny kompetentních ředitelů (a ředitelek) národních parků, kteří předtím prošli transparentním výběrovým řízením, přes ředitele Státní ochrany přírody, Státní inspekce životního prostředí nebo Slovenský hydrometeorologický ústav až po generální ředitele a ředitelky sekcí na ministerstvu. Nahradili je lidé většinou bez příslušné kvalifikace, vybraní netransparentně a na základě stranické příslušnosti, sousedských či jiných klientelistických vazeb a vztahů. Tak se například ředitelem TANAPu stal usvědčený pytlák.

Priority, zájmy a hodnoty ministra životního prostředí Tomáše Taraby se mnohem více podobají prioritám, zájmům a hodnotám ministra zemědělství, hospodářství nebo průmyslu. Jak usnadnění kácení stromů novelou zákona o ochraně přírody a krajiny nepomohlo přírodě ani lidem, ale zpracovatelům dřeva a developerům, je jen jeden z mnoha příkladů. Prakticky všechny změny zákonů připravované ministerstvem pod současným vedením jsou namířeny proti přírodě, krajině, životnímu prostředí, klimatu a lidem, přičemž snaha co nejvíce znemožnit účast veřejnosti na rozhodování (např. v procesu EIA) je zcela evidentní. Z ideologického hlediska se mnohé názory vedení resortu na přírodu a společnost pohybují mezi temným středověkem a padesátými lety minulého století.

Příznačná je i orientace vedení ministerstva na nadměrný a často bezdůvodný lov vzácných šelem, ale objevily se i snahy o zrušení národních parků, radikální omezení jejich bezzásahových zón nebo kácení vzácných porostů a jedinců v pralesních relikttech.

Po ruském vzoru vede ministerstvo životního prostředí pod současným vedením nenávislnou a lživou kampaň proti nevládním ochránářským organizacím. Neplněním závazků ohrožuje vyplácení prostředků z Plánu obnovy a odolnosti a zároveň přivolává na Slovensko sankce z Bruselu. Dosud posledním neodpustitelným krokem bylo zastavení podpory nevládních organizací, které suplují činnost státu v oblasti

environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

Zkrátka a špatně: současnému vedení MŽP se podařilo během několika měsíců zničit nebo zpochybnit téměř vše, co do jejich nástupu fungovalo či alespoň víceméně fungovalo.

Kromě morální a odborné podpory všeho, co je ohroženo, je žádoucí i podpora materiální, resp. podpora ve smyslu konkrétní spolupráce. Možnou inspiraci, jak pomoci, poskytuje i (mírně modifikovaná výzva umělců):

„Obrácíme se proto na organizace, instituce

i jednotlivce v České republice. Věříme, že je naším úkolem nabídnout práci schopným lidem a podporu důležitým projektům, likvidovaným lidmi omezeného myšlení a zdánlivě neomezené hrubé síly. Profesionální organizace a vůbec instituce a sdružení všeho druhu by měly oslovit své slovenské kolegy. Vytvořme a podpořme síť kontaktů, společných projektů, vytvořme prostor pro společné dílo. Bude to obohacením pro obě strany.

Současně bychom chtěli vyjádřit naději, že by podnikatelské kruhy a jednotlivci mohli založit česko-slovenský fond, který by finančně podporoval postižené jednotlivce a organizace na Slovensku. Je čas na konkrétní akce, ruku je třeba podávat konkrétním lidem a podporu konkrétním projektům.“

V neposlední řadě bychom měli podat pomocnou ruku přírodě, krajině, životnímu prostředí a jeho profesionálním i dobrovolným ochráncům na Slovensku. Nikdy nevíme, kdy budeme podobnou pomoc potřebovat i my v České republice.

Vydáno v předvečer 80. výročí Slovenského národního povstání za demokratický společný stát Čechů a Slováků.

Za správnost podpisů ručí:

Pavel Šremer, environmentalista, signatář Charty 77

Seznam signatářů najdete zde: <https://stuz.cz>

Prohlášení českých nevládních organizací

Za všechno můžou Židi a ekologové

Druhoválečný vtip známý v mnoha obměnách pracuje s motivem židovské viny. Za všechno můžou Židi a cyklisti, říká se v něm. Pak se někdo zeptá: Proč cyklisti? A jiný opáčí: A proč Židi? Ministr zemědělství Marek Výborný vyrukoval s parafrází na něj během nedávných povodní ještě v době, kdy v zasažených oblastech stoupala voda. Za všechno můžou ekologové.

„Stavba vodního díla Nové Heřminovy se po desetiletí potýká s překážkami různých organizací, například Hnutí Duha. Od roku 2023 máme územní rozhodnutí, které je napadeno účastníky řízení, což komplikuje

jeho výstavbu. Pokud by dnes přehrada stála, Krnov i Opava by byly ochráněny, škody by nebyly takové, jaké jsou teď. Chci požádat všechny zúčastněné, udělejme vše pro to, aby stavba byla zahájena. S jejím začátkem počítáme v roce 2027, kdyby to bylo dříve, bylo by to jen dobře.“

Dejme však slovo i druhé straně sporu, která neměla v povodňovém zpravodajství exkluzivní prostor v televizi. Hnutí DUHA píše v tiskové zprávě: „V demokratickém státě mají obce i občanské spolky, za splnění zákonných podmínek, právo vyjadřovat se v některých správních řízeních a k záměrům, které výrazně zasahují do životního prostředí lidí. Oproti státním orgánům však nejsou připomínky závazné a při nesplnění přísných časových lhůt se k nim nepřihlíží. S těmito lhůtami, které tvoří 0,1 % celkového času od povodní v roce 1997, je navíc nutné počítat při přípravě každé stavby.

Že by zpoždění projektu způsobily ekologické organizace nebo obec, rozporuje i oficiální časová osa projektu. Projekt počítá se zahájením výstavby v roce 2026, samotná výstavba pak má trvat zhruba 6 let. Zahájení provozu vodního díla Nové Heřminovy je očekáváno až od roku 2032. S provozem přehrady se tedy v letošním roce nemohlo vůbec počítat. Mimo jiná zpoždění úřadů se dodnes nezahájilo ani přeložení silnice 1. třídy, které musí být uskutečněno ještě před stavbou přehrady.“

Pokud vás zajímají podrobnosti, celou tiskovou zprávu Hnutí DUHA si můžete přečíst zde: <https://hnutiduha.cz/aktualne/hnuti-duha-vyvraci-nepravdy-o-desitkach-let-blokovani-vystavby-vodniho-dila-nove-herminovy>. Mimo jiné se dočtete, že od povodní v roce 1997 zabrala čtyři tisíce dnů diskuse, tři tisíce dnů příprava projektu a tisíc dnů příprava podkladů pro územní rozhodnutí. A že zatímco úřady zdržely přípravu vodního díla Nové Heřminovy o 500 dnů, Hnutí DUHA žádné zdržení nezpůsobilo. Čistě proto, že se vyjadřovalo v rámci správních lhůt a nemělo žádné rozhodovací pravomoci. A navrhovalo zcela v souladu se zákonem alternativní způsoby protipovodňové ochrany.

„V přípravě projektu přehrady Nové Heřminovy selhal stát. Nebyl schopen dostatečně rychle stavbu tlačit dopředu ani zvážit levnější a rychlejší protipovodňovou ochranu, kterou pro místo navrhovalo Hnutí DUHA. Ministr Výborný o skutečnostech kolem Nových Heřminov opakovaně lže a útočí na občanskou společnost ve snaze odklonit pozornost od chyb svých podřízených a pravděpodobně i v politováníhodné snaze lovit voliče v populistických vodách,“ řekla ředitelka Hnutí DUHA Anna Kárníková.

A netýká se to jen povodní a přehrad, dodávám.

Jiří Řehounek

Investor bavorovického satelitu nelení

Jak jsme vás už v Ďáblíku informovali, na polích mezi přírodní rezervací Vrbenské rybníky a obcí Dasný se opět objevil záměr na novou zástavbu, který ohrožuje důležité pastviště hus. Aktuální inkarnace záměru by měla být obytným satelitem.

Jelikož investor v posledních měsících a letech nelenil, má už v kapse nejedno povolení, např. změnu územního plánu, vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu, stanovisko ke krajinnému rázu nebo stanovisko krajského úřadu, v němž potvrzuje, že záměr „nemůže mít významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany“ ptačí oblasti Českobudějovické rybníky. Dodáváme, že předmětem ochrany ptačí oblasti je v tomto případě mimo jiné husa velká.

Calla se aktuálně účastní správního řízení o výjimce z ochranných podmínek chráněných druhů živočichů, které vede opět krajský úřad. Výstavba

by měla podle plánů investora proběhnout v těsné blízkosti Vrbenských rybníků a zasáhnout významné pastviště několika druhů hus, které se zde vyskytují ve velkých počtech, často i ve stovkách nebo nižších tisících jedinců. Jde hlavně o husu velkou a husu běločelou, někdy také o další, vzácnější druhy hus.

Nový satelit, který má být větší než nejbližší obec Dasný a v podstatě dokončit obklíčení Vrbenských rybníků zástavbou, neprošel procesem EIA, přestože v předchozích dvou případech EIA probíhala. Budeme se ptát proč.

Jiří Řehounek

Spalování odpadu přispívá k trojité planetární krizi, tvrdí nová, komplexní studie

Spalování odpadu, zejména plastů, produkuje vysoké množství nebezpečných látek obsažených buďto v popílku a popelu anebo v emisích do ovzduší a vody. Tvrdí to [nová komplexní studie „Spalování odpadu a životní prostředí“](#) (Waste Incineration and the Environment), kterou pro mezinárodní vydání připravily organizace [Arnika](#), Centre for Environment Justice and Development ([CEJAD](#)) z Keni, Centre de Recherche et d'Éducation pour le Développement ([CREPD](#)) z Kamerunu, Toxics Free Australia ([TFA](#)) a mezinárodní síť [IPEN](#). Studie upozorňuje, že spalování odpadu tak přispívá ke všem třem propojeným problémům, souhrnně nazývaným jako trojitá planetární krize. Jsou jimi úbytek biodiverzity, změna klimatu a toxické znečištění. Autoři studie vyzývají ke globálnímu zavádění udržitelnějších řešení likvidace odpadu jako alternativ ke spalování i skládkování.

„Spalování odpadu a takzvané zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO) představují toxické minové pole pro okolní komunity a produkují toxické emise a odpady, které ohrožují planetu,“ uvádí Jindřich Petrlík, spoluautor studie a vedoucí programu Toxické látky a odpady v Arnice. *„Popílek ze spaloven je vysoce nebezpečný odpad obsahující některé z nejvíce toxických látek. Je lepší se jeho tvorbě vyhnout než se potýkat s jeho likvidací. Místo znečišťujících technologií, jako je spalování, potřebujeme zavádět programy nulového odpadu, které zahrnují prevenci vzniku odpadu, opětovné využití, lepší sběr a třídění, kompostování bioodpadů, recyklaci a bezpečné nespalovací technologie pro likvidaci zbytkového odpadu.“*

Podle Světové banky je celosvětově spáleno přibližně 11 % vyprodukovaného odpadu, přičemž toto číslo je ještě vyšší u plastů. Podle Programu OSN pro životní prostředí ([UNEP](#)) jde až o 17 % plastového

odpadu. Spalování plastů a jiných materiálů produkuje dioxiny, skupinu chemických látek globálně regulovaných pro jejich extrémní toxicitu. Dioxiny jsou spojovány s rakovinou, narušením schopnosti reprodukce, oslabením imunitního systému a dalšími vážnými zdravotními problémy.

„Máme vážné obavy ohledně spalování odpadu a jeho hrozeb pro životní prostředí a lidské zdraví, zejména v afrických zemích,“ říká Griffins Ochieng, spoluzakladatel a výkonný ředitel CEJAD. *„Likvidace odpadu, zejména rostoucí zátěž plastovým odpadem, je významným problémem, který by měl být řešen přímo u zdroje omezením produkce plastů.“*

Studie také upozorňuje na problematiku chemické recyklace plastů, která má podobně negativní dopady jako spalování, protože tím většinou končí její produkty namísto opravdové recyklace. Technologie označované jako chemická recyklace mají jen minimální užité výstupy. *„Chemická recyklace plastů je mýtus a neměla by být považována za ekologické řešení plastové krize,“* varuje Gilbert Kuepouo, výkonný ředitel CREPD. *„Projekce ukazují, že do roku 2050 by spalování plastů pro výrobu energie mohlo vytvářet více skleníkových plynů než spalování všech fosilních paliv.“*

Zástupci průmyslu přesto stále více prosazují spalování odpadu v zemích tzv. globálního Jihu, především v jihovýchodní Asii, kde je tato technologie zcela nevhodná kvůli nedostatečným standardům regulace a kontroly. Kritiku zaslouží hlavně Austrálie, která podporuje vývoz plastového odpadu do zemí jihovýchodní Asie, přestože na svém území dovoz plastového odpadu zakázala.

„Používání plastového odpadu jako paliva jen zhoršuje globální odpadovou krizi a vede k šíření spalovacích projektů v jihovýchodní Asii, což bude katastrofální pro klima, zdraví a životní prostředí,“ upozorňuje Jane Bremmer, předsedkyně TFA a koordinátorka kampaně [Zero Waste Australia](#).

Shrnutí hlavních bodů studie "Spalování odpadu a životní prostředí":

- Spalování odpadu nepomáhá řešit trojitou globální krizi, naopak k ní přispívá. Emise CO₂ a toxické látky, jako jsou dioxiny a rtuť, přispívají k překračování planetárních mezí a přispívají k úbytku biodiverzity.
- Spalování odpadu dále ničí cenné zdroje fosforu v bioodpadu a narušuje biogeochemické cykly.
- Komunity v okolí spaloven čelí zvýšenému zdravotnímu riziku.
- Spalovny nevypouštějí toxické látky pouze do ovzduší, ale jsou součástí popela i popílku, které spalováním odpadů vznikají.
- Emise nejsou dostatečně kontrolovány, některé nebezpečné látky se měří pouze dvakrát ročně (dioxiny) nebo vůbec (PFAS).
- Spalovny jsou ekonomicky neudržitelné bez dotací z veřejných peněz (státního rozpočtu, od měst anebo EU).
- Existují ekologičtější alternativy, jako je prevence vzniku odpadu, třídění a recyklace.
-

“Studie upozorňuje, že spalovny nejsou součástí cirkulární ekonomiky, ale naopak pokračují v lineárním přístupu k nakládání s odpady. V odpadu, který se v nich spaluje, se nachází uhlík fosilního původu, což znamená, že spalovny nejsou efektivním způsobem, jak nahradit fosilní paliva. Navíc vytvářením toxického odpadu přispívají k chemickému znečištění a jsou zdrojem emisí skleníkových plynů, které zhoršují změnu klimatu,” doplňuje spoluautorka studie a odbornice na toxické látky v životním prostředí Arniky Nikola Jelínek.

Studie obsahuje řadu příkladů a dat z České republiky, včetně příběhu financování výstavby spalovny komunálních odpadů v Liberci anebo případů havárií spaloven. Studii najdete v angličtině [ZDE](#).

Tisková zpráva Arniky

Proč Jihočeský kraj nejde cestou rozvoje recyklačních technologií jako Moravskoslezský a Olomoucký kraj?

V odpadovém hospodářství se Jihočeský kraj rozhodl jít cestou předimenzovaných spaloven (celkově o 180 000 tun směšného odpadu) bez dosud efektivního monitoringu škodlivých látek (monitorace toxických a karcinogenních emisí má být pouze 2 x ročně za ideálních podmínek). Navíc je klamně prezentováno, že se jedná o dekarbonizaci komunitní energetiky. Je však dokázáno, že při spálení 1 kg hnědého uhlí se uvolní 0,63 Kg CO_{2eq}, a naopak spálením 1 kg běžného odpadu vznikne 3,815 kg CO_{2eq} (pozn. CO_{2eq} neboli ekvivalent oxidu uhličitého, je jednotka používaná k porovnání emisí z různých skleníkových plynů).

Trendem nakládání s odpady je dodržování tzv. odpadové pyramidy: předcházení vzniku a recyklace odpadu by měly mít přednost před jeho spalováním či ukládáním na skládky. Dobrým příkladem jsou tedy dotřídovací linky, které umožní odpad účelně recyklovat. Počátkem září letošního roku jsem ohledně dotřídovacích linek kontaktoval Ing. et Ing. Martina Šmídu, radního Olomouckého kraje za životní prostředí, odpadů

a zemědělství. V kraji založili servisní akciovou společnost, která sdružuje obce a města tohoto kraje. Zisky z recyklace ze 100 % zůstanou akcionářům, které jsou tvořeny městy, obcemi a krajem. Plánem je vybudovat municipální odpadovou infrastrukturu, v jejímž čele bude moderní optická robotická dotřídovací linka (jako např. v Polsku, Německu a Norsku), která umožní co nejvíce odpadu nasměrovat do materiálové recyklace. Z materiálu, který recyklovat nejde, vyrobí tzv. tuhé alternativní palivo (TAP) na energetické využití do cementáren nebo tepláren. Pouze malý zbytek, který nepůjde ani recyklovat a ani spálit dají na skládky, což legislativa umožňuje.

Jako první v ČR město Ostrava (Moravskoslezský kraj) začíná třídit a využívat směšný komunální odpad. Pořídili si dotřídovací automatickou linku, která stála přes čtvrt miliardy (předpokládané náklady na vybudování ZEVO Vráto České Budějovice jsou 7,6 miliardy Kč). Poplatek za odpady se díky tomu mohl v Ostravě snížit na 720 Kč/rok (ve většině měst v ČR je to přes 1000 Kč/rok). Linka umí zpracovat 70 000

tun komunálního odpadu/rok, tedy tolik jako středně velká spalovna. Pořizovací cena třídící linky je o řád nižší oproti spalovnám. Linka ze směsného komunálního odpadu umí vytřídit 9 druhů odpadů, které lze prodat a materiálově využít.

Je tedy výrazný rozdíl v přístupu mezi Moravou a Čechy. Morava se snaží směsný komunální odpad maximálně materiálově využít a vytřídit. Pouze zbytek, který nejde nijak využít, ukládají na skládku, případně spálí. Čechy se spíše vydávají cestou budování velkokapacitních spaloven a budoucí závislosti na tvorbě a dovozu odpadu, aby mohla drahá zařízení generovat zisk. Přístup Moravy je i dle odpadových specialistů modernější, více zaměřený do budoucnosti na větší vytřídění a materiálové využití odpadu.

Statistická data společnosti EKO-KOM navíc ukazují, že tam kde obcím zajišťují likvidaci odpadu soukromé odpadové společnosti, doplácení obce a města mnohem více než když si to zajišťují sami. V Olomouci se inspirovali Rakouskem, kde princip municipálních společností nyní s odpady dobře funguje. Podle Martina Šmídy mají z těchto důvodů pod kontrolou financování, další rozvoj, odpadové hospodářství uznali jako zásadní a za strategickou surovinu, nad kterou mají kontrolu.

Jaké zisky budou mít obce Jihočeského kraje a jejich obyvatelé ze spaloven oproti materiálové recyklaci a kdo z toho bude mít prospěch?

Jaroslav Valevský ml., zastupitel Rudolfova, redakčně krácené

Odpadový Oskar 2024: V Jihočeském kraji se produkce směsného odpadu snižuje

Průměrná produkce směsného komunálního odpadu v Jihočeském kraji klesla oproti loňsku o 10,1 kg/obyvatele za rok. Navýšil se rovněž počet měst s produkcí odpadu pod 150 kg/obyvatele za rok.

K Písku se letos připojily Prachatice a také Milevsko. Z obcí s počtem od 1001 do 5000 obyvatel měly nejnižší produkci opět Chvalšiny a to i celorepublikově. Mají zaveden tzv. door to door systém - svoz tříditelných složek odpadu přímo od domu. Jsou také příkladem obce, kde se platí samostatně za vývoz každé popelnice, tedy poplatek je nastaven podle objemu nádoby na směsný odpad.

Mezi obcemi do 1000 obyvatel dosáhli nejmenší produkce směsného komunálního odpadu opět ve Stehlovicích.

Hodnoceny jsou data o produkci směsného odpadu za rok 2023.

Jihočeský kraj

Do 1000 obyvatel:

1. Stehlovice: 84 obyvatel, 62,4 kg/obyv
2. Hosty: 168 obyvatel, 65,1 kg/obyv
3. Omlenice: 606 obyvatel, 75,6 kg/obyv

1000 – 5000 obyvatel:

1. Chvalšiny: 1270 obyvatel,
39,5 kg/obyv

2. Lhenice: 2109 obyvatel,
81,5 kg/obyv

3. Zliv: 3502 obyvatel,
111,2 kg/obyv

Nad 5000 obyvatel:

1. Písek: 30742 obyvatel,
140,8 kg/obyv

2. Prachatice: 11211 obyvatel,
144,6 kg/obyv

3. Milevsko: 8089 obyvatel,
146,5 kg/obyv

Odpadového Oskara v Kategorii II -

Příklady dobré praxe získala obec Zliv. Vývoj jejich odpadové hospodářství Arnika sleduje 15 let.

Oceněné obce v Jihočeském kraji na webu Arniky.

Chvalšiny: <https://arnika.org/odpady/nase-temata/pro-obce/priklady-dobre-praxe/obce-chvalsiny>

Písek: <https://arnika.org/odpady/nase-temata/pro-obce/priklady-dobre-praxe/mesto-pisek> Město bylo oceněno Odpadovým Oskarem jako příklad dobré praxe.

Srovnání průměrné produkce smíšeného komunálního odpadu z krajů (kg/obyvatele)

Hlavní město Praha 187.0

Jihočeský kraj 193.7

Jihomoravský kraj 166.2

Karlovarský kraj 176.1

Královéhradecký kraj 168.3

Liberecký kraj 179.0

Moravskoslezský kraj 169.7

Olomoucký kraj 176.6

Pardubický kraj 166.6

Plzeňský kraj 177.6

Středočeský kraj 197.4

Ústecký kraj 204.9

Vysočina 169.8

Zlínský kraj 162.2

Průměr ČR 179.9

Zdroj: data EKOKOMU za rok 2023

Tisková zpráva Arniky

Ploštice útočí

S koncem léta opět přibývají zprávy o ploštících, které terorizují nebohé obyvatele domů a bytů, hledající v nich místo k přezimování. Zhusta se však nepíše o ploštících, nýbrž o broucích, přestože ploštice mezi brouky rozhodně nepatří, neboť je řadíme do řádu polokřídělých.

Tak jsme se mohli letos dočíst o invazích ploštiček obecných na jižním Slovensku, zatímco hitem let minulých se ve střední Evropě stala invaze vroubenky americké. I kdyby expert na ploštice v článku nakrásně hovořil o ploštících, v nadpisu často stejně objevíte brouky.

A když už se to někdo pokouší uvést na pravou míru, např. časopis Vlasta, dopadne to obvykle ještě hůř: "Smradlavý brouk neboli kněžice patří mezi ploštice. Není to tedy vůbec brouk, ale škůdce."

Jiří Řehounek

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás z bezmála 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Enviro-skop na webu www.enviro-skop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Štěpánčin park (lat: 49.0112, lon: 13.9969)

Jaké to asi bylo být princeznou? Kolik soumarů pamatuje dlažba blízko parku? A čemu posloužil železný plot, který byl odstraněn za války? Štěpánčin park se s vámi podělí o všechny odpovědi.

Park byl založen v roce 1878 v místech tzv. pevnostního rybníka, který v dobách ohrožení města napájel hradební příkop vodou. Na lokalitě roste více než 27 různých druhů stromů a celkem 70 jedinců včetně buků s obvodem kmene přes 3 metry a výškou více než 30 metrů. Najdete zde také jinan dvoulaločný, dřezovec trojtrnný, dřín obecný a další. Uprostřed parku se nachází dřevěný altán

o průměru 4,5 m. Na jižním okraji je umístěn úvodní panel naučné stezky po stopách významné středověké obchodní cesty, tzv. Zlaté stezky. V parku najdete i třetí zastavení této stezky s popisnou tabulí Prachatické hradby – Horní brána.

Časová náročnost: 1 hodina

Dostupnost: Štěpánčin park se nachází na jihozápadním okraji Městské památkové rezervace Prachatic u křižovatky ulic Hradební, Solní a Zlatá Stezka. Od náměstí je vzdálen asi 3 minuty chůze. Parkovat lze autem v postranních uličkách či na parkovišti v Jánské ulici.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde:

<http://www.envirokop.cz/?stepancin-park>

Vybrala pro vás Romana Panská

Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Calla, Biologické centrum AV ČR a PŘF JU
Vás srdečně zvou na přírodovědnou vycházku

„Za rybami do Českého Vrbného“

s ichtyologem **Petrem Blabolilem** (BC AV ČR & PŘF JU)
a entomologem **Jiřím Řehounkem** (Calla)

Přírodovědná vycházka bude zaměřená především na ryby a další vodní živočichy.

Vyzkoušíme si také měření základních charakteristik vody.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá dvě až tři hodiny.

Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

Neděle 13. 10. 2024 od 9:00 hod.

Sraz účastníků na parkovišti u vodáckého areálu v Českém Vrbném (49.0132717N, 14.4508878E), případně v 8:30 na zastávce MHD České Vrbné (spoj č. 9)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, www.calla.cz.

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Calla vás srdečně zve na besedu

Elektromobilita a co od ní můžeme očekávat?

s Jaromírem Marušincem

předsedou Asociace elektromobilového průmyslu

Elektromobily v ulicích už nás nepřekvapují. Plány automobilek ukazují na razantní náhradu spalovacích motorů za elektromotory. Mnohé z řidičů však odrazuje cena, informace o nízkém dojezdu nebo zvěsti o požárech baterií. Jaká je skutečnost a co od přechodu na elektřinu v dopravě můžeme očekávat? Máme i jiné alternativy?

V úterý 15. října 2024 od 17:30 hod.

Klub Horká Vana, Česká 222/7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Akce je finančně podpořena Jihočeským krajem v rámci sítě Krasec a je spolufinancována Statutárním městem České Budějovice.

Příště: 19. listopad - Příroda v Novohradských horách

Festival ptactva

Víkend 5. a 6. října

Za pozorováním ptáků se o tomto víkendu vydají lidé nejen v České republice, ale i v dalších zemích po celé Evropě, aby se stali přímými svědky fascinující ptačí migrace. Během vycházek zaznamenávají data o celkovém počtu pozorovaných druhů a jedinců ptáků, nejčastěji pozorovaných i vzácných druhích apod. Data ještě na konci víkendu jednotlivé země zpracují, vyhodnotí a pošlou evropskému koordinátorovi, kterým je slovenský partner BirdLife International SOS/BirdLife Slovakia.

V letošním ročníku je nahlášeno celkem 46 vycházek, které chystají dobrovolníci po celé republice. Většina z nich se uskuteční přímo o výše zmíněném víkendu. V jižních Čechách proběhne 8 akcí.

Mapu s podrobnostmi k jednotlivým vycházkám najdete zde:

<https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-podzimni-festival-ptactva-2024/>.

Pozvánka na podzimní festival ptactva 2024

Ne 6.10. České Budějovice

Sraz v neděli 6.10. 2024 v 10:00 na východním okraji PR Vrbenské rybníky, 150 m SZ od točny trolejbusu č. 9 v Českém Vrbném. Vycházka k Vrbenským rybníkům a okolí podle aktuální atraktivnosti lokalit. Pozorování ptactva, povídání o ptačí oblasti Českobudějovické rybníky, možná ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Vede Vojtěch Kubelka (kubelkav@gmail.com), tel. 721 018 336 a Lukáš Hamáček.

Bahňáci – ptačí světoběžníci v jižních Čechách

RNDr. Vojtěch Kubelka, PhD.

So 5. 10. 2024 od 16:30, Divadelní klub, areál Kláštera Borovany

- Přednášce bude předcházet půlhodinová komentovaná vycházka zámeckým parkem

Jaké jsou jedinečné vlastnosti bahňáků? * Jak je možné přeletět celý Pacifik bez jediné zastávky? * Co znamenají „prohozené role pohlaví“? * Které druhy bahňáků můžeme pozorovat u nás poblíž Borovan? * Jaké jsou hrozby pro bahňáky a jak můžeme pomoci bahňákům i obnově pestré a zdravé krajiny? * Jsou bahňáci dobrými bioindikátory klimatické změny? * Tyto a další otázky prodiskutujeme během přednášky.

Malba © Martina Nacházelová

Hnutí DUHA
Místní skupina České Budějovice

Vás zve na besedu

V jakém stavu jsou jihočeské rybníky?

Má příroda v tomto území dostatek prostoru?

s RNDr. Ondřejem Sedláčkem, Ph.D.

**z Ochrany fauny ČR a z katedry ekologie, Přírodovědecké fakulty
Karlovy univerzity**

Kulturní a kreativní centrum Rabenštejnská 2020,
Panská 207/4, České Budějovice
vstupné dobrovolné

ve středu 23. října 2024 od 18 hod.

„Tato akce je spolufinancována statutárním městem České Budějovice v rámci sítě Krasec,,.

Exkurze z cyklu Blatského muzea „Přírodou krok za krokem“

Houby Borkovických blat

12. 10. / 9:00 / Borkovická blata, parkoviště u naučné stezky

Mykologická vycházka s Pavlem Špinarem

Houby Dubských vrchů

13. 10. / 9:00 / Velmovice u Chýnova, dětské hřiště – pozor, změna termínu z 6. na 13. 10.!

Mykologická vycházka s Pavlem Špinarem

Za nejmenšími českými ptáky – králíčky do Dubských vrchů

19. 10. / 9:30 / Velmovice u Chýnova, křižovatka u křížku

Ornitologická vycházka s Ing. Michaelem Strnadem

Podrobnější informace najdete na webu Blatského muzea zde:

<https://www.blatskemuzeum.cz/category/exkurze/>

Vás zve na akci

20 let přírodního parku Novohradské hory

**promítání a beseda o přírodních pokladech Pohoří,
které je i není na Šumavě**

s botaničkou Mgr. Janou Janákovou

z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Městská knihovna Kaplice, Linecká 305, Kaplice

ve čtvrtek 31. října 2024 od 17.30 hod.

vstup zdarma

Akce je finančně podpořena Jihočeským krajem v rámci sítě Krasec

---

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 20. 10. 2024 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!